

De leerplansectie Grieks van de VCN heeft de verslagen van de correctiebijeenkomsten in Delft, Den Bosch en Zwolle met elkaar vergeleken en publiceert op basis van de aldaar gevoerde discussies het onderstaande correctieadvies.

Bij het opstellen van dit advies hebben alleen *vakinhoudelijke* argumenten een rol gespeeld.

Opmerking vooraf: dit correctieadvies vervangt het correctievoorschrift van het College voor Examens niet. Het officiële correctievoorschrift van het CvE dient te allen tijde te worden gevolgd. Dit correctieadvies biedt alleen houvast bij de correctie van open vragen en de vertaling. Het is vooral bedoeld voor punten waarbij interpretatieverschillen van het correctievoorschrift tot onduidelijkheid kunnen leiden of om de reikwijdte van de opmerking in het correctievoorschrift 'of woorden van overeenkomstige strekking' te illustreren.

8 Overweging:

De vraagstelling geeft onvoldoende aanwijzingen, zeker gezien de beperktheid van het correctiemodel. De vraag leidt niet dwingend tot het specificeren van 'goden en mensen' als Hera en de moeder. Bovendien hoeft het feit dat het feest op tijd kon beginnen niet de enige uitleg van het respectvolle karakter van de daad van Kleobis en Biton te zijn: op grond van regel 3.3. in de Algemene Regels is een andere dan de gegeven uitleg verdedigbaar.

Advies: reken ook goed antwoorden waarin het respect voor goden en mensen wordt betoond aan anderen dan Hera en de moeder en/ of met een andere, zinnige uitwerking van het respectvolle karakter. Bijvoorbeeld:

- respect voor de mensen in Argos/ Argivers/ mensen die voor het feest gekomen waren: omdat het feest nu door kon gaan;
- respect voor hun moeder: omdat zij nu niet hoeft te lopen;
- respect voor de goden: omdat het feest ter ere van de goden nu door kon gaan (essentieel is hier een toevoeging waaruit blijkt dat de goden worden geëerd door middel van het feest);
- etc.

9 Overweging:

In alle regio's hebben veel leerlingen τοῦτο δὲ toegevoegd aan het citaat. Hoewel dit meer is dan in het correctiemodel staat opgenomen, doet deze toevoeging geen afbreuk aan het citaat en zou dit naar analogie van vraag 15 waar eveneens een voor het citaat niet-essentieel woord (καὶ) toegevoegd mag worden, verdedigbaar kunnen zijn.

Advies:

Reken goed wanneer τοῦτο δὲ is toegevoegd aan (τοῦ) βίου εὖ ἤκοντι, (ὥς τὰ παρ' ἡμῖν) regel 15-16;

zie ommezijde voor het vervolg

19a Overweging:

Op meer dan één bijeenkomst is genoemd dat uit de vraagstelling niet duidelijk wordt of de leerlingen in moeten gaan op ‘*hetzelfde lot*’ als de Eretriërs óf op het feit dat de Atheners ‘*vrezen*’ datzelfde lot te zullen ondergaan. Afhankelijk van de lezing van de vraag zijn andere antwoorden mogelijk.

Zo kan verdedigd worden dat περιδεῖν goedgerekend kan worden: als iedereen lijdelijk blijft toezien, is het logisch dat de Atheners bang zijn in slavernij terecht te komen.

Op diezelfde grond kan verdedigd worden dat καὶ (γὰρ) in r24 ook of misschien zelfs beter aangeeft dat de Atheners bang zijn dat hun *ook* overkomt wat Eretria is overkomen, namelijk slavernij. Ook als leerlingen in dit geval in plaats van één woord (καὶ) twee of meer woorden (καὶ γὰρ (vῶν)) hebben opgeschreven is dat op grond van regel 3.4 uit de Algemene Regels goed te rekenen.

Advies: reken ook goed antwoorden als:

- περιδεῖν (r23)
- καὶ/ καὶ γὰρ/ καὶ γὰρ vῶν (r24)

21a Overweging:

In het Grieks is geen sprake van een duidelijke driedeling. Leerlingen kunnen in de manier van antwoorden dan ook afwijken van de formuleringen zoals in het correctiemodel.

In de conclusie dat Hippias de macht weer zal krijgen in Athene zal voor veel leerlingen al besloten liggen dat hij zal terugkeren naar Athene. In die gevallen worden conclusies 2 en 3 ‘in Athene sterven’ en ‘op hoge leeftijd sterven’.

Advies: Beoordeel het antwoord als geheel: let goed op hoe het er staat en let op afwijkende formuleringen.

- de opsomming (i) Hippias zal de macht in Athene terug krijgen, (ii) hij zal sterven in Athene en (iii) hij zal op hoge leeftijd sterven kan goed gerekend worden voor de volledige 2 punten.

34: Overweging:

Uit de drie bijeenkomsten is duidelijk naar voren gekomen dat bij ἐς λόγους ἐλθεῖν de vertaling ‘contact zoeken met’ in deze context verdedigbaar is en beschouwd mag worden als equivalent van ‘in gesprek gaan met’.

Dit geldt echter niet voor de weergave hiervan met ‘onderhandelen’.

Advies:

- reken *goed* de vertaling ‘contact zoeken met’ voor ἐς λόγους ἐλθεῖν
- als de vertaling ‘onderhandelen’ voor ἐς λόγους ἐλθεῖν is gekozen, moet op grond van het correctievoorschrift 0 punten worden toegekend.